

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Quid sit morbus corporis et anim[a]e capitu.v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Libet Primus

corporeos in comunes toti anime, et vni parti pprios diuidimus, nō hz em anima vt corp^o partes, quaz vna sine alijs infirmet, sed cū aia egrotat, tota egrota est, videt tñ aliqñ nō tota, s; scōz ptez egrotare, cum. s. ad vnius stutis opus est strenua, ad aliaz virtutuz exercitia lenta et impedita, sed tamen etiā tūc in toto appetitu venenum est, cui quidem fieri p̄t per alios malos mores vitioz accessio. Inter corporis et animi morbos, est etiā discrimē hoc aliud, naz qz medicus animaz est deus, cui^o opatiōes et opa sunt pfecta, anime morbo incurabilis est nullis. Un̄ Sen. inquit, nunq̄ sera est ad bonos mores, via corporis vero morbi (vt supra dictuz est) iccirco incurabiles plurimi, qz natura q̄ corporalis medicine magistra est dei cōparatiōe res māca est, Medicoz etiā naturalū nō nunq̄ conat^o inualid^o, qz (teste Hypocrate) vita breuis, ars s̄o lōga, expimentuz fallax

Quid sit morbus corporis et anime. C. A. V.

Morbus corporis a Labcone sic definiri recitat A. Bel. in iij. noct. Articz lib. cap. ij. q̄ sit habit^o cuiusq; corpis contra naturā, vsuz ei^o reddēs deteriore. Per habituz aut̄ nō corpis cultū intelligit, scdm quaz acceptionē habitū militarez, habitū scenicū, habitū religiosuz dicim^o, sed habitū dicit qualitātē noriaz, nature contrariā, crasiz corpis vitiātez, alti^o imbibitaz, vt neqat subito dimoueri, qua p̄pedituz corp^o, anime nō est vt pri^o obtemperās, p̄pterea d̄t vsuz eius reddēs deteriore. Scdm Plato. Virt^o est animi sanitas, egritudo vitiū. Virt^o bona est cōsuetudo vl̄ qualitas ex bona cōsuetudie derelicta, vitiuz s̄o mala. Sicut cuz pullā infirmitate bonoz ciboꝝ vsu, frequēti maloz abstinētia, corpus in pristinū vigorē sensiz reuertitur, et eis dez q̄bus fit valitudo seruat, sic animus malorum opationuz fuga bonaz exercitio stutēz in se gignit, roborat, auget, et cōseruat. Relictis igit̄ corp̄m morbis de spūalibus egritudinibus deinceps agenduz. Neq; em̄ vt podagre morbus incurabilē sanem^o, sed vt maloz tolleratiā, qua cōtra hui^o vite mortalis abstinētiuz nulluz est efficacius antidotuz inducamus, p̄sens claritatis

¶ j

munus assumptum est.

Cur tāta diligentia fit in curādis corporū morbis

Sed cū tot sint corporis et animi male valitudines q̄ (CC. vi. medicū ac medicamētis idigeāt, cur fit vt oēs sp̄eto aīo sol' curādis corporib' ibiem', et illi tm̄ in p̄cio sint medici, q̄ mederi corpori b' vel sciūt vl' scire p̄firētur. Plin. natural' histor. xxix. de medicina sic inq̄t Nec p̄mūz inuētores suos coelo dicauit, et hodie multifariā ab oracul' petīt, ab aliq̄s sc̄ptorib' pene infiniti celebrant q̄ eaz artes aut inuenerūt aut auerūt, aut illustrarūt. Magi illi, quoz tāta apd' Persas et Aegyptios fuit auctoritas, cū religione et astronomia medicina etiā profitebātur. De Apolline p̄mo ei' inuētoze Naso scribit. Inuentū medicina meuz est, opifexq̄ per orbē Dicoz, et herbarū subiecta potētia nobis. His addit Orpheus, Museus, Hesiod', et vt aliq̄ volunt Chirō centaur', qui de herbis scripserūt, et medicīne operam dederūt. Pythagoras etiā Sami', et Democritus Abderites, medēdi rationez magno studio quesierūt. Machaō et Podalirius ob medicīne peritiā cuz alijs duabus ex Creta, ad Troianā expediti ones vocati sunt. Hippocrati cū pestilentia pullulare incipiētes repressisset, decreti sunt honores, quos Herculi decreuerat oli' Grēcia Heraclitrat' Chrysippi discipulus, ex Aristotelis filia genit', Antiocho regesano, cētuz talētis donat' est. Teste Lūio cū Rhomana vrbs peste laboraret, inspectis libris Sybillinis decē legati a Senatu missi, ex Epidauro deuz Aesculapiuz in specie sp̄ētis Rhomam adduxerūt. Michridates sua etate regū maxim', oēs aīcessores (vt fama ē) medēdi diligētia supauit. Cōmentatiōes ei' et exemplaria Pōpei' magn' in latinā linguā a Leneo liberto suo transferri iussit. Claruit in ea arte Aesclepiades Prusiēsis qui (vt aiūt) eloquētie tm̄ magis q̄ medicādi fret' auxilio nouā, explosa veteri, medicīnā inuenit. Antonio Mūsē Cēsare August' q̄ fuisset ab eo graui morbo liberat', statuā aereaz iuxta Aesculapiuz locari mandauit. Euax rex Arabū medicīne et ipse curiosissim', de herbis et lapidib' ad Nero